

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Консорціум університетів «Collegium Continuum»
Кардіффський університет Метрополітан (Велика Британія)
Білостоцький державний університет (Республіка Польща)
Сінопський університет (Туреччина)
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
Карпатський національний університет
імені Василя Стефаника**

МАТЕРІАЛИ

**Х Міжнародної науково-практичної конференції
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»
«PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS OF
HIGHER AND SECONDARY EDUCATION IN THE CONDITIONS
OF MODERN CHALLENGES: THEORY AND PRACTICE»
(м. Харків, 25 – 26 березня 2026 року)**

**Харків
2026**

Редакційна колегія:

Башкір О. І. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Білик В. М. – к-т пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Васильєва С. О. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Друганова О. М. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Кін О. М. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Майструк І. С. – доктор філософії (PhD), старший викладач кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Собченко Т. М. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Штефан Л. А. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Якімова М. Е. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Ялліна В. Л. – к-т пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол №4 від 15.04.2026 року)*

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 25 – 26 березня 2026 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – 320 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, студентів з питань розвитку педагогічної науки й освіти, психолого-педагогічних аспектів інклюзивної освіти, організації дистанційного навчання, реалізації інноваційних технологій, професійної підготовки фахівця а також сучасних проблем порівняльної педагогіки.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

© Харківський національний
педагогічний університет імені
Г. С. Сковороди, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I

МЕТОДОЛОГІЯ, ІСТОРИЧНИЙ І КОМПАРАТИВНИЙ ДИСКУРС РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ

Башкір О., Чорбаджиоглу Е.	
Складники мультикультурної компетентості майбутніх юристів.....	11
Денисенко А., Чумиков М.	14
Види булінгу в середовищі закладу вищої освіти	
Дудченко Р.	33
Трансформація системи професійної освіти в США.....	16
Крамар Д.	
Становлення та розвиток військово-патріотичного виховання в закладах освіти України	18
Мионов К.	
Федоренко Іван Тимофійович: нотатки до портрету завідувача кафедри педагогіки Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди (1978-1982)	21
Млинарчук-Соколовська А., Осадченко І.	
Теоретичні засади та особливості реалізації програми міжкультурної комунікації дітей з досвідом міграції «Пригоди іншого» у Польщі	24
Попова О., Внукова О., Климентьєва О.	
Суть дисемінації та напрями її реалізації в освітньому середовищі ЗЗСО	28
Сіра І.	
Харківська математична школа у вітчизняному й світовому контекстах	32
Якімова М.	
Ідеї екзистенціалізму та прагматизму як методологічне підґрунтя сучасного розуміння суті індивідуалізації навчання.....	35
Ящук Б.	
Демократичні цінності в освіті: історія, реформи, сучасні виклики	39

СЕКЦІЯ II

ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ДИДАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Коваленко О.	
Організація інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу на заняттях з іноземної мови.....	42
Лазарєва К., Лазарєва О.	
Використання дидактичних ігор для підвищення мотивації учнів на уроках англійської мови.....	44
Попов О., Денисенко А.	
Ціннісні парадигми культури якості вищої освіти.....	48
Прилуцька Т., Ялліна В.	

Дидактичний потенціал технології «перевернутий клас» у викладанні історії в умовах дистанційного навчання51

СЕКЦІЯ ІІІ

МОДЕЛЮВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Білик В., Горбатенко Л.

Основні аспекти впливу емоційного вигорання на ефективність професійної реабілітації фахівців соціально-психологічної сфери 55

Голубюк Ю.

Арттерапія як засіб психоемоційної підтримки та розвитку дітей з особливими освітніми потребами в освітньому середовищі.. 57

Dihtenko M.

Level of formation of the emotional component of socialization in preschool children with Down syndrome 60

Кальницька А.

Використання засобів арт-терапії у психологічній реабілітації дітей підліткового віку 63

Литвин І., Суховієнко Н., Столярова Г.

Психологічний вплив казки на емоційний стан дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку..... 65

Московченко Т.

Виклики впровадження інклюзивної освіти в норвезькому контексті..... 68

Перетяга Л.

Підготовка майбутніх фахівців до використання логоритміки в роботі з дошкільниками в умовах криз..... 71

Usakli H.

Engaging reluctant or quiet students in classroom..... 75

Шапошнікова І., Корсун С.

Принципи організації процесу дистанційного навчання здобувачів вищої освіти в контексті формування здоров'язбережувального освітнього середовища..... 78

СЕКЦІЯ ІV

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Башкір О., Лебедева В.

Організація соціально-емоційного навчання підлітків..... 81

Вейтас М.

Використання коучингових інструментів у супервізійному процесі здобувачів вищої юридичної освіти 83

Вороніна Г.

STEM як платформа інноваційних процесів у закладі освіти..... 86

Hubskyi O.

Mastery of Low-Code/No-Code platforms as a key instrument for validating the competencies of future marketing specialists in the US	88
Дорофей С. Тренінгові технології розвитку творчого потенціалу здобувачів вищої освіти в сучасному освітньому середовищі	92
Іонова О. Розвиток особистості в процесі формальної та неформальної Вальдорфської освіти	94
Коваленко Л., Островський Д. Маркетингові стратегії розвитку закладів вищої освіти	97
Кононець Н., Шпак М. Сучасні тенденції інформаційного прогресу та застосування інновацій у підготовці здобувачів вищої освіти.	100
Кривенчук В. Інноваційні технології в закладах вищої освіти.....	103
Мармаза О. Антикризове управління як невід’ємна складова сучасного освітнього менеджменту.....	106
Ульянова В., Миронова Л. Особливості викладання латинської мови здобувачам природничих спеціальностей покоління Z	109
Чайковський П. Акмеологічний підхід як основа ефективного управління освітнім процесом.....	113
Шкабаріна М., Мервінська Н. Діяльнісний підхід в освітньому процесі Нової української школи.....	116
Южека Р. Проектне навчання як засіб формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти.....	119

СЕКЦІЯ V

ЗАГАЛЬНА І ВИЩА ОСВІТА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Базилєва Є., Зеленська Л. Проектування безпечного освітнього середовища закладу вищої освіти	123
Башкір О. Маркетинг і брендинг університету в умовах глобальної конкуренції та внутрішньої оптимізації мережі закладу вищої освіти.....	125
Беззуб А. Методи формування емоційно-етичної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту	129
Білик В., Крутченко А.	

Конфлікти як ресурс розвитку педагогічної команди в закладах вищої освіти.....	131
Білокінь Д., Денисенко А.	
Місце гнучких навичок у професійній підготовці майбутніх учителів	134
Бордюгова Л.	
Професійна підготовка фахівців у галузі права в Чеській республіці: організаційні та змістові особливості.....	137
Боярська-Хоменко А.	
Професійне самовизначення учнів у Новій українській школі: партнерство школи, родини, громади та бізнесу	139
Герасименко Ю.	
Конструктивістсько-розвивальний дискурс як основа STREAM-освіти в Польщі та Україні.....	142
Голубенко С.	
Наукові підходи до проектування індивідуальних освітніх траєкторій студентів аграрних спеціальностей	146
Дрозд М., Ялліна В.	
Персоналізоване навчання у цифрову епоху	149
Задніпровський Є.	
Структурні компоненти розвитку емоційного інтелекту майбутніх юристів у процесі навчання	152
Коба Л.	
Середовищний та ресурсний підходи в соціальній роботі школи з профілактики правопорушень підлітків	154
Кравченко Р.	
Професійна етика як основа формування деонтологічної культури майбутнього фармацевта	157
Леонтєва І.	
Розбудова екосистеми вищої педагогічної освіти в умовах глобальних змін: інституційні механізми та освітні практики	160
Логачов Д., Пономарьова Н.	
Професійна взаємодія як чинник професійного саморозвитку майбутніх учителів.....	163
Любченко О.	
Цифрові та гібридні формати навчання у підготовці студентів технічних університетів	165
Мірошник В., Красіна Г.	
Взаємозв'язок тривожності як властивості особистості з психологічним благополуччям студентів в умовах сучасних викликів	168
Поляков С.	
Модель системи управління проектною діяльністю закладу вищої освіти.....	171
Попова О., Жуков В.	

Соціальний інтелект у підготовці майбутніх учителів предметів мистецького циклу до партисипативної взаємодії в контексті формування в них морально-етичної культури	174
Ревенко І.	
Діагностичні методики визначення рівнів сформованості емпатійно-рефлексивної культури майбутніх учителів мистецької освітньої галузі	178
Рибалко Л., Даас Б.	
Наукові підходи до визначення міжкультурної, компетентності майбутніх перекладачів	181
Рибалко Л., Цуй Кеке, Хоу Цзіньсун	
Ідеї міждисциплінарного підходу в підготовці майбутніх дизайнерів анімації у вищій школі	184
Руденський Р.	
Формування готовності майбутніх офіцерів ВМС України до професійної самоорганізації в умовах трансформації військової освіти.....	188
Ступницька Н.	
Діагностика сучасного рівня тривожності в юнацькому віці	191
Тарсуков О.	
Складники професійної компетентності майбутніх юристів: аналітичний огляд.....	194
Теряєв А., Цюра М., Ялліна В.	
Формування культури комунікації та стресостійкості майбутніх учителів в умовах сучасних освітніх викликів	196
Тодорова К.	
Моделювання професійних ситуацій іншомовного спілкування як шлях до формування іншомовної комунікативної компетенції у майбутніх офіцерів Повітряних Сил	199
Ху Цзяньдань, Рибалко Л.	
Педагогічні умови творчого самовираження майбутніх учителів музичного мистецтва в інтеркультурному середовищі.....	203

СЕКЦІЯ VI

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Абазіна Л.

Моделі та форми організації соціального партнерства в освіті дорослих країн Скандинавії.....	208
--	-----

Астахова М.

Професійне вигорання педагогів як психолого-педагогічна проблема сучасної освіти	213
--	-----

Білик В., Калініна О.

Арт-терапія як ефективний метод реабілітації дітей дошкільного віку	216
---	-----

Білик В., Ткаченко Л.	
Особистісна ресурсність у психологічній реабілітації працівників освіти	218
Дзюба Я.	
Розвиток термінологічної компетентності в процесі самостійного навчання: стратегії та інструменти для освіти дорослих	221
Калюжна Т.	
Підготовка педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих: тенденції та проблеми	224
Колесников А.	
Критеріально-понятійний апарат дослідження проблеми правової освіченості педагогічних працівників	226
Подаваленко А., Зеленська Л., Білера Н.	
Результати пілотного дослідження розвитку емоційного інтелекту в лікарів на циклах підвищення кваліфікації	229
Радомський І.	
Освіта дорослих як складова сучасної системи освіти	233
Смирнова М.	
Професійний розвиток педагогів: сучасні тенденції та нові можливості в процесі підвищення кваліфікації.	236
Фазан В., Ткаченко Т., Штефан Л.	
Актуальні проблеми організації освіти дорослих у Великій Британії	239

СЕКЦІЯ VII

ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Березіна І.	
Педагогічні умови формування інформаційно-цифрової компетентності здобувачів освіти в процесі вивчення предметів природничо-математичного циклу	242
Іванькова Н.	
Особливості використання цифрового навчального контенту у медичних ЗВО	245
Ледок М.	
Цифрові зміни освітнього процесу в умовах дистанційного навчання	247
Майстрюк І.	
Цифрові ресурси для самоосвіти майбутніх учителів	251
Пасько О., Бондаренко Н., Кирієнко М.	
Adobe Creative Cloud як інструмент цифрової трансформації професійної підготовки майбутніх фахівців з дизайну	254
Саратовський В.	
Професійний саморозвиток викладачів закладів фахової передвищої освіти засобами цифрових технологій	257
Собченко Т., Буткевич В.	
Формування цифрової компетентності здобувачів технічних спеціальностей у контексті цифрової трансформації освіти.....	261
Ткачова Н., Ткачов А.	

Педагогічні стратегії подолання когнітивного перевантаження студентів в умовах цифрового навчання	263
Huang Yige Conditions for forming students' musical educational space in the compulsory education system in the People's Republic of China: digitalization emphasis.....	267

СЕКЦІЯ VIII ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ

Кайдалова Л., Варунц Б. Інструменти штучного інтелекту як засіб формування цифрової компетентності майбутніх педагогів.....	270
Косточка І. Педагогічні умови контролю за використанням штучного інтелекту на уроках англійської мови в закладах загальної середньої освіти.....	272
Полтавський С. Штучний інтелект у перекладацькій освіті: нові можливості для формування професійних компетентностей	275
Сафонов Д. Штучний інтелект як засіб розвитку підприємницького мислення студентів-філологів	278
Shlenova M. Artificial intelligence as a tool for personalising distance education for students of library, information and archival studies	282

СЕКЦІЯ IX ПЕРСПЕКТИВИ ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ

Анплєєв А. Комплексні організаційно-психологічні моделі підтримки військовослужбовців із проблемами соціальної адаптації	286
Білик В., Головатюк Р. Психолого-педагогічні умови підтримки мотивації студентів-психологів під час війни.....	289
Васильєва С., Гладкіх А. Психологічні детермінанти емоційних станів підлітків, які зазнали впливу воєнних подій	292
Васильєва С., Кривцун Є. Психологічні наслідки військової агресії у дітей та підлітків та особливості їхнього психологічного супроводу	294
Васильєва С., Пугачьова О. Структура та компоненти особистісної ресурсності як чинника подолання стресу у підлітковому віці.....	298

Гречишкіна Н.	
Емоційний інтелект як ресурс психологічної адаптації дітей молодшого шкільного віку після психотравмуючих подій війни.....	301
Ірас А.	
Особливості розвитку стресостійкості підлітків, які постраждали в умовах військової агресії.....	304
Кін О., Ашмінець К.	
Проблема формування стресостійкості здобувачів вищої освіти у сучасних умовах.....	306
Кін О., Зайцев В.	
Психологічний супровід як складова реабілітаційного процесу.....	309
Кін О., Ігнатенко Ю.	
Сучасні технології психологічної реабілітації особистості.....	311
Красіна Г., Семенова О.	
Соціальні страхи студентів у контексті подолання освітніх втрат у воєнний та повоєнний період.....	314
Рижов О.	
Когнітивні технології в фармацевтичній освіті на базі сервісів штучного інтелекту та РКВ OBSIDIAN.....	318

РОЗБУДОВА ЕКОСИСТЕМИ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН: ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ОСВІТНІ ПРАКТИКИ

Інна ЛЕОНТЬЄВА

кандидат педагогічних наук, доцент

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

У роботі обґрунтовано необхідність розбудови екосистеми вищої педагогічної освіти в умовах переходу до «Освіти 5.0». Визначено інституційні механізми інноваційного розвитку університетів, зокрема роль аналітичних центрів та мережевої взаємодії зі стейкхолдерами. Акцентовано на впровадженні сучасних освітніх практик для формування адаптивної системи підготовки педагогів.

Ключові слова: освітня екосистема, вища педагогічна освіта, Освіта 5.0, інституційні механізми, інноваційний розвиток, мережева взаємодія.

The paper substantiates the necessity of developing a higher pedagogical education ecosystem during the transition to "Education 5.0". It identifies institutional mechanisms for the innovative development of universities, specifically the role of analytical centers and network interaction with stakeholders. Emphasis is placed on implementing modern educational practices to create an adaptive system for teacher training.

Keywords: educational ecosystem, higher pedagogical education, Education 5.0, institutional mechanisms, innovative development, network interaction.

Сучасний розвиток вищої педагогічної освіти відбувається в умовах масштабних глобальних трансформацій, пов'язаних із цифровізацією, інтенсивним розвитком технологій, змінами на ринку праці та посиленням інтеграційних процесів у світовому освітньому просторі. Ці процеси зумовлюють необхідність переосмислення традиційних моделей функціонування університетів і формування нових підходів до організації освітнього середовища. Загалом, на думку Рональда Барнетта (Ronald Barnett), автора тритомної монографії, присвяченої філософському «усвідомленню університету в епоху надскладності», еволюція університетів завжди відбувається під впливом промислових (технологічних) революцій одночасно зі зміною типів суспільства і освіти [1].

Згідно результатів аналітичних досліджень McKinsey [3] та World Economic Forum [2] зараз відбувається перехід від «Індустрії 4.0» до «Індустрії 5.0», а отже, й трансформація архітектури освіти. «Освіта 5.0» трансформує освітні платформи від лінійної архітектурної моделі до екосистемної, де кожен її учасник одночасно є актором, споживачем і модератором [4; 9].

У цьому контексті дедалі більшої актуальності набуває екосистемний підхід, який дає змогу розглядати вищу педагогічну освіту як складну, відкриту та динамічну систему взаємодії різних суб'єктів освітнього, наукового та соціально-економічного простору [7].

Екосистема вищої педагогічної освіти постає як багаторівневе середовище співпраці університетів, закладів загальної освіти, наукових установ, професійних спільнот, освітніх платформ, громадських організацій і роботодавців. Така система ґрунтується на мережевій взаємодії та взаємообміні ресурсами, знаннями й інноваційними практиками, що сприяє формуванню сприятливого середовища для розвитку педагогічної професії та модернізації освітнього процесу. Основними принципами функціонування екосистеми вищої педагогічної освіти є відкритість, партнерство, мережевість, інноваційність та адаптивність до змін [5; 6].

Важливу роль у розбудові освітніх екосистем відіграють інституційні механізми інноваційного розвитку університетів. До таких механізмів належать створення аналітичних і дослідницьких центрів, розвиток партнерських мереж між університетами та закладами освіти, упровадження практик академічної співпраці, а також формування безпечного та підтримувального освітнього середовища. Аналітичні центри університетів можуть виступати своєрідними драйверами розвитку освітньої екосистеми, забезпечуючи моніторинг освітніх тенденцій, експертну підтримку інноваційних змін та розроблення стратегій розвитку педагогічної освіти.

Сучасні дослідження наголошують, що екосистемний розвиток університету залежить від якості взаємодії, зокрема в межах концепції «четверної спіралі» потребує інтеграції освітнього, дослідницького, інфраструктурного та соціального компонентів, а також налагодження партнерських зв'язків із зовнішніми стейкхолдерами. Така взаємодія створює сприятливе середовище для розвитку інновацій, підтримки освітніх ініціатив та поширення нових практик у сфері підготовки педагогічних кадрів [8].

Ефективність функціонування освітньої екосистеми значною мірою залежить від якості взаємодії її учасників. У цьому контексті важливим методологічним орієнтиром є концепція «четверної спіралі» інновацій, що передбачає партнерство університету, держави, бізнесу та громадянського суспільства. Така модель забезпечує синергію між освітою, наукою та соціально-економічним розвитком, сприяючи формуванню інноваційного освітнього середовища.

Глобальні виклики, пов'язані з розвитком цифрових технологій, переходом до моделі освіти 5.0 та інтенсифікацією інноваційних процесів, зумовлюють необхідність інтеграції університетів у більш широкі регіональні та національні інноваційні екосистеми [10]. Це передбачає розвиток партнерств із бізнесом, органами місцевого самоврядування та інвестиційними структурами, а також використання цифрових платформ для координації та масштабування взаємодії між стейкхолдерами.

Водночас ефективність функціонування освітньої екосистеми значною мірою залежить від упровадження сучасних освітніх практик, орієнтованих на мережеву взаємодію, академічну мобільність, міждисциплінарність та безперервний професійний розвиток педагогів. До таких практик належать: проєктно зорієнтоване навчання, використання цифрових освітніх платформ, розвиток мікрокваліфікацій, міждисциплінарних освітніх програм і формування професійних спільнот педагогів.

У контексті глобальних змін університети дедалі більше виступають не лише як інституції підготовки фахівців, а й як центри генерації знань, інновацій та професійного розвитку педагогів упродовж життя.

Отже, розбудова екосистеми вищої педагогічної освіти в умовах глобальних змін передбачає розвиток мережевих форм взаємодії між освітніми інституціями, створення інституційних механізмів підтримки інновацій, а також упровадження освітніх практик, спрямованих на формування адаптивної та відкритої системи підготовки і професійного розвитку педагогів.

Список використаних джерел

1. Barnett R. *Understanding the University: Institution, Idea, Possibilities*. London ; New York : Routledge, 2016.
2. *Defining Education 4.0: A Taxonomy for the Future of Learning*. Geneva : World Economic Forum, 2023. 27 p.
3. McKinsey Technology. *Modernizing technology and accelerating impact* [Електронний ресурс]. 2023. URL : <https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-technology/overview>
4. Vnukova N., Ryvovarov V. Інтеграція світових освітніх екосистем 4.0 в інформаційно-правовий простір Індустрії 4.0 [Електронний ресурс]. *World trends in the use of interactive technologies in education : international collective monograph*. Lima, Peru : Intellebence Transportation System and Smart City Institute (ITS-SCI), 2023. P. 489–516. URL : <https://openarchive.nure.ua/handle/document/23873>
5. Леонтєва І. В. Концептуальні засади екосистеми сучасної педагогічної освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2023. № 39 (1). DOI : <https://doi.org/10.28925/2311-2409.2023.393> .
6. Леонтєва І. В. Екосистема вищої педагогічної освіти в Україні в умовах глобальних змін: моделі та стратегії. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2024. № 42 (2). С. 29–35.
7. Леонтєва І. В. Екосистемний підхід як методологічний орієнтир інноваційного розвитку вищої педагогічної освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2024. № 41 (1). С. 21–26.
8. Леонтєва І. В. Аналітичні центри університетів як драйвери інноваційного розвитку екосистеми вищої педагогічної освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2025. № 44 (2). С. 33–38.
9. Саух П., Саух І. «Суспільство 5.0». Архітектоніка освіти в умовах п'ятої промислової революції: виклики та перспективи. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. № 5 (2). С. 1–7. DOI : <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5223>.
10. Теоретичні засади розвитку інноваційної діяльності університетів у контексті стійкого розвитку : монографія / за ред. Ю. Скиби. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 127 с.

Наукове видання

За редакцією
Попової Олени Володимирівни

**Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах
сучасних викликів: теорія і практика**
Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції
(Харків, 25–26 березня 2026 р.)

Відповідальні за випуск: О. В. Попова, О. М. Кін

*Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності
несуть автори*